

Előzetes jelentés a Zöld-barlang régészeti feltárásáról - 2002

A Zöld-barlang 2002-ben végzett feltárása során ugyanazok a régészeti korszakok leletei kerültek napvilágra, mint a 2001-es esztendőben. A barlang bejáratától (5,5 m-re, egészen a kürtőig) a teljes bal oldalon meghagyott hosszanti tanúfal szépen illusztrálja a barlang betöltését. A felső réteget egyre vastagodó (35 cm – 1,90 cm-ig), laza, kötörmelékes, feketés-barna humusz alkotta, mely alatt vörös agyag volt. A felső réteg igen kevert volt, rétegződéseket, tűzhely nyomát nem sikerült benne megfigyelni. Pregnánsan jelentkező járósíntet ugyan nem figyeltünk meg, de minden bizonnyal a vörös betöltés feletti igen kemény, kalcitos réteg lehetett a rézkori felszín a barlangban. Közvetlenül a kemény kalcittörmelékes réteg fölött szinte kizárólag rézkori töredékek voltak. (Csupán egy alkalommal észleltünk két római és egy középkori kerámiatöredéket. Ezek odakerülése minden bizonnyal az apró kövek közti réseknek, vagy a borzok „rendetlenkedésének” köszönhető.)

5,5 m-től 8,5 m-ig megkutatót területen az edénytöredékek nagy része a középső rézkor Ludanice csoportjába, sorolható. Ugyanebbe a korba sorolható egy majdnem épp kupicás pohár, néhány pattintott kőeszköz töredék, egy limnokvarcit penge, egy enyhén sérült baltácska. A kerámia töredékek kis része: kelta ill. római kori. Egy 2 cm hosszú ismeretlen rendeltetésű bronzlemez őskori, vagy római kori. Egy-két oldaltöredék népvándorlás kori. Előjött egy X-XI sz-i hullámvonalköteg díszes oldaltöredék, és néhány XIII. századi (pl.: egy kereszt fenékbélyeges szürke töredék.).

A barlang kanyarulatától az akna felé egyre csökkent a régészeti leletek száma. A leletszegénység cca. a 8. métertől volt leginkább tapasztalható. A 8,5-9,6 m közötti szakaszon, ahol a bal oldalon szépen kirajzolódott kb 5-10 cm-re a felső humusz alatt egy sárgás réteg, mely minden bizonnyal egy újkori beásás eredménye. Innen került elő 2 db oligocén hárshegyi homokkő, melyek lehettek fenőkövek is, mert az éleiken nem természetes kopásnyomok észlelhetők. (Legközelebb ilyen kő csak a távoli gerincen borítja a dachsteini mészkövet.) A 8,5 – 9,6 m közötti terület leletei közül 1-2 római töredék, 2 darab X-XI századi hullámvonalas oldaltöredék. A többi apróra tört kerámia a rézkori Ludanice csoportba sorolható.

A cca. 10-mnél található baloldali fülke sarkából, egy gödörszerű kevert, humuszos-köves betöltésű mélyedésből 50 cm mélyről néhány világosbarna rézkori oldaltöredékek, két X.-XI. sz.-i hullámvonalas oldaltöredék, egy fehér vékonyfalú sűrű vonaldísszel bekarcolt töredék, két gyorskorongolt későközépkori peremtöredék, egy gombafejű, rajzszögre emlékeztető vas tárgy (övdísz?). 10-re a bejáratától lyukvédő vasból (tán újkori), egy Ag(?) lemezecske, valószínű újkori üvegtöredékek, egy rézkori obszidián pengetőredék, egy ovális felére pattintott(?) kvarckavics (tán medál, vagy gyűrű része is lehetett?) A többi kerámia későközépkori ill. XVI. - XVII. századi.

Az akna közelében talált igen kevés kerámiatöredékből néhány darab rézkori, két oldaltöredék X-XI. századi, egy XIII. századi.

A Zöld-barlang szakszerű feltárása, dokumentálása és leletanyag előzetes értékelése is bizonyosság arra, hogy a Zöld-barlang teljes feltárása régészeti szempontból is értékes adalékokkal szolgált.

Repiszky Tamás
muzeológus - régész
Fereczy Múzeum

